

فصلنامه علمی پژوهشی دانش سرمایه‌گذاری
دوره ۱۳ / شماره ۳ (پیاپی ۵۱) / پاییز ۱۴۰۳
صفحه ۳۸۵ تا ۴۰۴

نقش مالیات مبتنی بر تراکنش‌های مالی در افزایش درآمد دولت

احمد رضا بابائی

دانشجوی دکتری، گروه حسابداری، واحد سمنان، دانشگاه آزاد اسلامی، سمنان، ایران.

خسرو فغانی ماکرانی

دانشیار گروه حسابداری، واحد سمنان، دانشگاه آزاد اسلامی، سمنان، ایران (نویسنده مسئول)

محمد رضا شهاب

استادیار گروه اقتصاد، واحد سمنان، دانشگاه آزاد اسلامی، سمنان، ایران

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۲/۰۶ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۳/۱۶

چکیده

به دلیل مشکلات اقتصادی و نگاه ویژه دولت به درآمدهای مالیاتی در سنوات اخیر، بحث تغییر شیوه وصول مالیات و ایجاد روشی بهینه که هم باعث تحقق درآمدهای مالیاتی و هم باعث حل مشکلات شیوه اخذ فعلی مالیات گردد از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. این مقاله به بررسی نقش مالیات مبتنی بر تراکنش‌های بانکی در افزایش درآمد دولت می‌پردازد. اطلاعات موردنیاز از گزارش‌های منتشره توسط سازمان امور مالیاتی و صورت‌های مالی شرکت‌های بورسی مبتنی بر اطلاعات ۱۸۷۲ سال-شرکت به دست آمده است. روندهای مربوط به درآمدهای تشخیصی، ابرازی و قطعی ترسیم شده و در نهایت تفاوت بین مالیات‌های قطعی و مالیات حاصل از تراکنش مالی بر اساس آزمون‌های آماری محاسبه گردیده است. نتایج نشان می‌دهد برای تمام سال‌ها تفاوت بین درآمدهای مالیاتی قطعی و درآمدهای مالیاتی حاصل از تراکنش‌های مالی در سطوح معنی‌دار قرار دارد و تفاوت‌ها تأیید می‌شود. بنابراین مالیات بر تراکنش‌های مالی وصول مالیات را بهبود می‌بخشد و روند فرسایشی کنونی را تا حد زیادی اصلاح می‌کند.

واژه‌های کلیدی: مالیات، مالیات مبتنی بر تراکنش‌های مالی، مالیات ابرازی، مالیات تشخیصی، مالیات قطعی

۱- مقدمه

به دلیل مشکلات اقتصادی و نگاه ویژه دولت به درآمدهای مالیاتی در سنوات اخیر، بحث وصول مالیات در حال حاضر از اهمیت ویژه‌ای برخوردار می‌باشد و اخذ مالیات به شیوه فعلی باعث بروز مشکلات اجرایی و نارضایتی‌هایی مانند فرار مالیاتی، فساد مالیاتی، هزینه‌های بالای وصول مالیات، پیچیدگی در اجرا، عدم شناسایی برخی از فعالان اقتصادی و زمان‌بر بودن وصول مالیات گردیده است لذا تغییر شیوه وصول مالیات و ایجاد روشی بهینه که هم باعث تحقق درآمدهای مالیاتی و هم باعث حل مشکلات شیوه اخذ فعلی مالیات گردد از اهمیت ویژه‌ای برخوردار و ضروری است. با وجود تحقیقات صورت گرفته در ایران در مورد مشکلات دریافت مالیات، هیچ‌یک از این پژوهش‌ها به تغییر روش و مبانی وصول مالیات نپرداخته‌اند بنابراین جای خالی چنین پژوهشی در وضعیت اقتصادی کشور ضروری است. پیشینه داخلی موجود در بحث مالیات‌ها حاکی از آن است که تحقیقات صورت گرفته صرفاً به بررسی مالیات به شیوه فعلی یعنی بر مبنای سود تعهدی پرداخته‌اند و راهکاری برای تغییر این مبنا با وجود مشکلات مشهود آن ارائه نکرده‌اند. مبنایی که قرار است در این پژوهش بر اساس آن الگوی بهینه وصول مالیات شناسایی گردد بحث تراکنش‌های مالی است. در کشور ما از انواع مختلف نقل و انتقالات مالی تنها بر نقل و انتقالات سهام مالیات وضع می‌گردد. بنابراین به صورت خاص برای نقل و انتقال پول مالیات وضع نشده است. در کشورهای دیگر هم مالیات بر مبنای وجوه نقد وجود دارد اما این کشورها از این طریق به دنبال جبران کسری بودجه نیستند بلکه جهت مبارزه با پول‌شویی اقدام به این کار می‌کنند.

۲- مبانی نظری

۲-۱ اهداف مالیات بر تراکنش‌های مالی

مالیات بر تراکنش‌های مالی اساساً تحت دو دیدگاه مورد بحث قرار گرفته است: اول، به عنوان راهی برای کمک بخش مالی به درآمد دولت. ثانیاً، مالیات اغلب مربوط به امکان کاهش فعالیت‌های مالی کوتاه‌مدت سوداگرانه است. به نظر می‌رسد با توجه به درآمد بالقوه قابل توجهی که مالیات بر تراکنش‌های مالی می‌تواند ایجاد کند، دستیابی به اولین هدف از این اهداف میسر باشد. علاوه بر این، حجم دقیق این درآمد بالقوه به میزان گستردگی پایه و قلمرو مالیات بستگی دارد. هدف دوم با توجه به عدم اطمینان نتایج حاصل از تجربه تجزیه و تحلیل اینکه چگونه و در کدام جهت یک مالیات بر تراکنش مالی بر نوسانات بازار تأثیر می‌گذارد و بنابراین آیا می‌تواند به کاهش بی‌ثباتی بازار کمک کند، هنوز تحت آزمایش است (پکانوف و شراتزن استالر^۱، ۲۰۱۹).

۲-۲ مالیات بر تراکنش‌های مالی به عنوان ابزاری برای افزایش درآمد

اول و مهم‌ترین، هدف مالیات بر تراکنش‌های مالی افزایش درآمد قابل توجه اضافی است که می‌تواند، به عنوان مثال، برای تأمین مالی فعالیت‌ها و ابتکارات اضافی دولت‌ها و سازمان‌های بین‌المللی مورد استفاده قرار گیرد، جایگزینی

¹ Atanas Pekanov, Margit Schratzenstaller

کمک‌های ملی کشورها به سازمان‌های بین‌المللی تأمین‌کننده کالاهای عمومی بین‌المللی. این موضوع در مباحث مربوط به نیازهای مالی دولت‌ها و سازمان‌های بین‌المللی در دهه گذشته بارها مورد توجه قرار گرفته است. بنابراین ، مالیات بر تراکنش‌های بانکی همچنین می‌تواند به‌عنوان مالیات بر مصرف خدمات مالی در نظر گرفته شود، به‌ویژه اینکه این موارد اغلب از مالیات بر ارزش‌افزوده معاف هستند (کوئلیو^۱، ۲۰۱۶). " مالیات بر تراکنش‌های مالی به‌عنوان منبع بودجه نوآورانه برای تأمین مالی کالاهای عمومی جهانی پیشنهاد شده است، همچنین به‌عنوان ابزاری برای ثبات بازارهای مالی تلقی می‌شود (به‌عنوان مثال اتکینسون، ۲۰۰۵). در چارچوب اتحادیه اروپا، مالیات اغلب مانند پیشنهاد اولیه کمیسیون اروپا (۲۰۱۱)، به‌عنوان منبع شخصی مالیات مبتنی بر پایداری برای بودجه اتحادیه اروپا پیشنهاد می‌شود (همچنین به گروه منابع عالی سطح بالا، ۲۰۱۶؛ نرو دوآ و همکاران، ۲۰۱۷). متناوباً، مالیات به‌عنوان منبع مالی ابتکاری برای توسعه مورد بحث قرار می‌گیرد (به‌عنوان مثال کمیسیون اروپا، ۲۰۱۰). مهم‌تر از همه، تحقق این وعده‌ها از طریق سازوکارها و نهادهای همکاری جهانی می‌تواند راهی مؤثر برای بازگرداندن اطمینان تا حدودی متزلزل در این زمینه باشد. درآمد یک مالیات بر تراکنش‌های مالی می‌تواند به بودجه‌های ملی وارد شود، یا برای کمک به ادغام مالی برای کاهش کسری‌های عمومی و بدهی ناشی از بسته‌های امداد و نجات بانکی، یا برای کاهش مالیات‌های دیگر تحریف‌پذیر تر از مالیات بر تراکنش‌های مالی. متناوباً، از این درآمد می‌توان برای جایگزینی یا کاهش کمک‌های ملی کشورهای عضو به بودجه سازمان‌های بین‌المللی استفاده کرد. در حالی که البته باید نوع و کالای عمومی کالاهای عمومی جهانی مورد نیاز برای تعادل بیشتر رشد و توسعه جهانی مورد بحث قرار گیرد، اما در هر صورت تأمین آن‌ها به منابع مالی اضافی نیاز دارد.

۲-۳ اصلاح ناکارآمدی بازارهای مالی

علاوه بر هدف افزایش درآمد، دومین هدف اصلی مالیات بر تراکنش‌های مالی این است که به‌عنوان یک مالیات اصلاحی برای محدود کردن شکست‌های مهم بازار عمل کند. آسیب‌پذیری‌های بازار مالی در نمودهای مختلفی وجود دارد و تا حدی با اصطکاک‌های خاص و شکست بازار توضیح داده می‌شود (یلن^۲، ۲۰۱۷؛ هالدن^۴، ۲۰۱۷)، که اغلب ناشی از تعصبات رفتاری مانند رفتار رمه‌ای است. برخی تحولات بخش مالی در دهه‌های قبل از بحران مالی جهانی، سیستم مالی کل را مستعد بحران‌های جدی و دردناک کرده است (کنستانسیو^۵، ۲۰۱۷). شکست‌های مختلفی به بحران کمک کرده‌اند - مانند خطرپذیری بیش‌ازحد. تمرکز بر روی فردی، به‌جای خطر سیستماتیک. تیرگی موقعیت‌ها در مشتقات مالی که تولیدات منفی و خطرناکی ایجاد می‌کنند و بر روی مؤسسات مهم بانکی کار می‌کنند (آچاریا^۶ و همکاران، ۲۰۱۱). در چنین فضایی، مؤسسات مالی که از نظر سیستمی مهم هستند، نقشی اساسی در عملکرد کارآمد بازار دارند - به حدی که شکست آن‌ها کل سیستم را آلوده و به خطر می‌اندازد. بنابراین

¹ Coelho

² Nerudová

³ Yellen

⁴ Haldane

⁵ Constâncio

⁶ Acharya

خطر متمرکز می‌شود، بلکه مسری نیز می‌شود (یلن، ۲۰۱۷). یکی از اهداف اصلی مالیات بر تراکنش مالی کاهش حجم معاملات محصولات مالی است که بیش از حد پیچیده هستند (شیلر^۱، ۲۰۰۶)، انتظارات تورم یا تعصبات رفتاری، برای بهبود بازار ثبات. بحران‌های سیستماتیک می‌توانند اثرات مخرب طولانی‌مدتی بر عملکرد اقتصاد داشته باشند و برای جلوگیری از چنین بحرانی یا محدود کردن پیامدهای آن، اغلب مداخلات لازم است. بحران مالی اخیر منجر به بازنگری در مورد نیاز به تنظیم مقررات سختگیرانه بازار مالی شده است و ابزارهای کلان احتیاطی و همچنین چارچوب‌های نظارتی مانند بازل III برای کاهش احتمال چنین بحران‌هایی ایجاد شده است. طرفداران مالیات بر تراکنش‌های مالی بر هدف آن مشارکت در محدود کردن برخی از این آسیب‌پذیری‌های خطرناک در بازارهای مالی تأکید می‌کنند. مالیات بر تراکنش‌های مالی بار سنگین معاملات کوتاه‌مدت را که معمولاً عامل اصلی معاملات سوداگرانه هستند، تحمیل خواهد کرد. فعالیت‌های سوداگرانه کوتاه‌مدت می‌تواند تأثیر بی‌ثباتی در بازارها داشته باشد و دوره‌های تلاطم بازار غیر مرتبط با مبانی را افزایش دهد (باشی-نو، ۲۰۰۰). به‌عنوان مثال در مورد تأثیرات منفی نوسانات بازار به‌عنوان افزایش خطرات برای سرمایه‌گذاران و فعالان بازار بحث کنند. مالیات بر تراکنش‌های مالی با افزایش هزینه‌های معامله باعث کاهش حجم معاملات می‌شود. برخی از معاملات که با هزینه کمتری سودآور بوده‌اند به دلیل مالیات بر تراکنش‌های مالی سود خود را از دست می‌دهند - و مهم‌ترین معاملات کوتاه‌مدت را تحت تأثیر قرار می‌دهد زیرا مالیات برای هر معامله سنگین است، بنابراین تأثیری آبخاری را به همراه دارد، داشتن مدیریت نمونه کارها بیش از حد فعال پرهزینه‌تر است. مقایسه بار اوراق بهادار فعالانه مدیریت‌شده با اوراق بهاداری که ابزارهای مالی بر اساس یک استراتژی طولانی‌مدت به دست می‌آورند، نشان می‌دهد که طی سال‌های متمادی، باز تجمع یافته مالیات بر تراکنش‌های مالی در حالی که معاملات زیادی در سال انجام شود، قابل توجه است، در حالی که در مقایسه با هزینه‌های معاملات هنگامی که استراتژی نگاه‌داشتن دارایی مالی برای طولانی‌مدت است کم است (شوفر - کارل^۲، ۲۰۱۲).

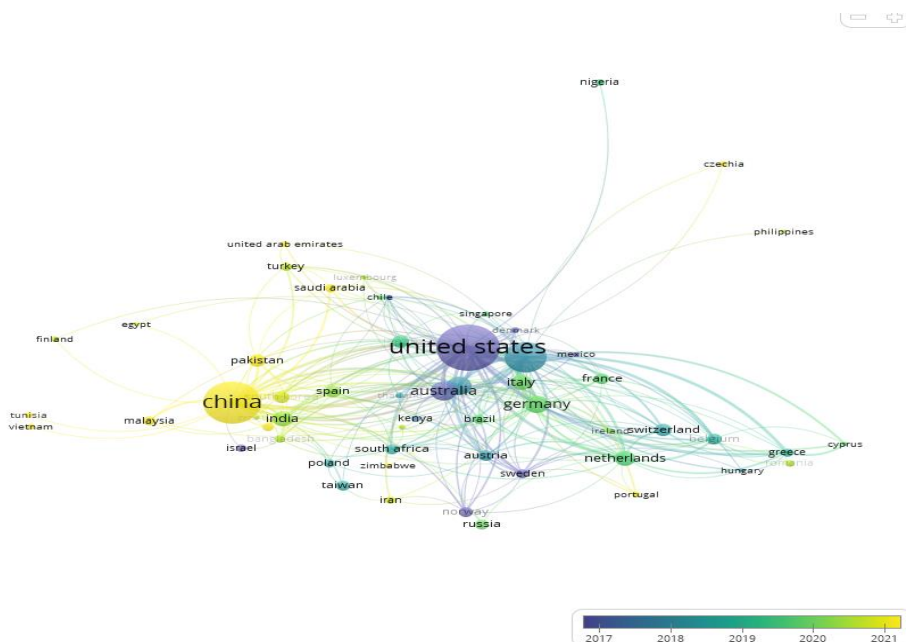
هدف دیگر مالیات بر تراکنش‌های مالی می‌تواند انتقال دارایی‌ها یا سرمایه به‌دوراز سایه سیستم بانکی باشد، جایی که نهادهای مالی قسمت‌های قابل توجهی از دارایی‌های خود را در طول دهه‌های گذشته منتقل کرده‌اند. اگر معاملات بین یک شرکت و یک سایه نهاد بانکی توسط مالیات بر تراکنش‌های مالی مالیات گرفته شود، این امر تا حدی باعث دلسردی چنین معاملاتی می‌شود و بانک‌ها و شرکت‌ها را وادار می‌کند تا معاملات را در داخل خود نگاه‌دارند - که این شرط ترجیح داده می‌شود به شرطی که صنعت بانکداری سایه‌ای غیر شفاف و غیرمجاز و مستعد ریسک باشد (پکانوف و شراتزن استالر^۳، ۲۰۱۹). در شکل زیر کشورهایایی که در چند سال اخیر (۲۰۱۷-۲۰۲۳) بر مطالعه مالیات‌های مبتنی بر تراکنش بانکی متمرکز هستند مشخص گردیده است. همان‌طور که مشاهده می‌شود اخیراً ایران نیز در جمع این کشورها قرار گرفته است.

¹ Shiller

² Bushee - Noe

³ Schäfer - Karl

⁴ Atanas Pekanov, Margit Schratzenstaller

شکل ۱- کشورهایی که بر مطالعه مالیات بر تراکنش‌های مالی متمرکزند

۳- پیشینه پژوهش

کیپرانی و همکاران^۱ (۲۰۲۲) مالیات تراکنش‌های مالی و کارایی اطلاعاتی بازارهای مالی: یک برآورد ساختاری را مورد بررسی قرار دادند. مقاله یک روش جدید برای برآورد تأثیر مالیات تراکنش مالی بر نتایج بازار مالی ایجاد می‌کند. در مدل معاملاتی متوالی ارائه شده، نویز انعطاف‌پذیر قیمت و معامله‌گران آگاه وجود دارد. آن‌ها مدل را از طریق حداکثر احتمال برای نمونه‌ای از ۶۰ سهام NYSE در سال ۲۰۱۷ برآورد کرده‌اند. اثر معرفی یک مالیات بر تراکنش‌های مالی را با توجه به برآوردهای پارامتر تعیین می‌کنند. مالیات بر تراکنش‌های مالی نسبت معاملات آگاهانه را افزایش می‌دهد، تجمع اطلاعات را بهبود می‌بخشد، اما حجم معاملات و رفاه را کاهش می‌دهد. با این حال، برای برخی از سهام کمتر نقد شونده، یک مالیات بر تراکنش‌های مالی تجمع اطلاعات خصوصی را مسدود می‌کند.

مورونو و همکاران^۲ (۲۰۲۰) به این سؤال پاسخ دادند که آیا «مالیات تراکنش مالی» سراب‌های اطلاعاتی را از بین می‌برد؟ با انگیزه بحث در مورد پیامدهای اقتصادی مالیات‌های مبادلات مالی، مطالعه حاضر شامل بررسی کاملی از تأثیر چنین مالیات‌هایی بر بازار مالی از نوع توصیف‌شده توسط کرمر و ویجلت (۱۹۹۱) بود. به موجب آن معامله‌گران نویز از نوسان بودن اطلاعات ممتاز در بازار بی‌اطلاع هستند. دو شرایط درمانی با شرایط پایه به ترتیب

^۱ Marco Cipriani

^۲ Morone, A et al.

معادل ۰.۵٪ و ۱٪ از ارزش بازار هر معامله مشخص گردیده است. یافته‌ها نشان می‌دهد که: (۱) وضع مالیات بر وقوع سراب تأثیری نداشته است، (۲) وضع مالیات کارایی بازار را بهبود نمی‌بخشد و (۳) وضع مالیات باعث کاهش تعداد معاملات می‌گردد.

لو و وو^۱ (۲۰۲۰) به این سؤال پاسخ دادند که مالیات چگونه بر تأمین مالی بانک و تجارت برای شرکت‌های چندملیتی تأثیر می‌گذارد؟ مالیات و سرمایه نقش مهمی در تجارت شرکت‌های چندملیتی دارند. این مطالعه به بررسی استراتژی تأمین مالی مطلوب بین تأمین اعتبار بانکی و تأمین اعتبار تجاری می‌پردازد، زمانی که یک شرکت چندملیتی در یک‌سویه فروش با سرمایه محدود در حوزه قضایی با مالیات پایین، سرمایه‌گذاری می‌کند. دریافتند که اختلافات مالیاتی و نرخ سودهای متغیر تأثیرات مهمی بر تصمیمات یک شرکت چندملیتی دارد. در یک مدل پایه، آن‌ها نرخ سود تقسیمی مربوط به مالیات را نشان می‌دهند که کمتر از یک است اما می‌تواند حاشیه‌سازی مضاعف در اعتبار بانکی را از بین ببرد. در اعتبار تجاری، دریافتند که قیمت عمده‌فروش بهینه با نرخ مالیات و سود سهام تغییر می‌کند. هنگامی که اعتبارات بانکی و تجاری هر دو قابل‌دوام باشند، دریافتند که اختلاف در نرخ سود سهام و نرخ مالیات دو عامل مهم در تعیین استراتژی بهینه است و تأثیر مشترک این نرخ‌ها را بر استراتژی تأمین مالی مطلوب بررسی کردند. هنگام بررسی تأثیر عدم تقارن مالیاتی بر تصمیمات شرکت‌های خرده‌فروش و شرکت‌های چندملیتی، تحت اعتبار بانکی، شرکت‌های چندملیتی قیمت عمده‌فروشی را برای القا سفارش‌ها بالاتر کاهش می‌دهند، اما هرگز اعتبار تجاری ارائه نمی‌دهند. وقتی اعتبارات بانکی و تجاری هر دو گزینه‌های مناسبی باشند، استراتژی تأمین مالی مطلوب، اعتبار بانکی در صورت عدم تقارن مالیاتی است. سرانجام، ارزش آستانه هزینه تولید که تعادل مالی منحصربه‌فرد را از هم جدا می‌کند، به دلیل تأثیر مالیات‌ها کمتر است. یافته‌های آن‌ها می‌تواند بینش مالی را به هر دو شرکت چندملیتی و بخش‌های محدود سرمایه ارائه دهد.

لودویگ ور^۲ (۲۰۲۰) سوء قیمت‌گذاری انتقال بانگیزه مالیات در آفریقای جنوبی: شواهد مستقیم با استفاده از داده‌های تراکنش‌ها را مورد مطالعه قرار داد. این مقاله اولین شواهد سیستماتیک مستقیم از تغییر سود از طریق قیمت نادرست نقل و انتقالات در یک کشور در حال توسعه را ارائه می‌دهد. با استفاده از داده‌های گمرکی در سطح معاملات آفریقای جنوبی، مستقیماً انحراف قیمت انتقال از قیمت تمام‌شده را آزمایش کردند. به نظر می‌رسد شرکت‌های چندملیتی در آفریقای جنوبی برای انتقال سود مشمول مالیات به کشورهای با مالیات پایین، قیمت‌های نقل و انتقالات را دست‌کاری می‌کنند. زبان مالیاتی برآورد شده فقط مربوط به کالاهای وارداتی ۰.۵٪ از پرداخت مالیات شرکت‌ها است. برآوردهای مقاله این عقیده رایج را تأیید نمی‌کند که قیمت نادرست نقل و انتقالات در آفریقای جنوبی شدیدتر از اقتصادهای پیشرفته است. آن‌ها دریافتند که اصلاحات پیشنهادی OECD تأثیری درازمدت در قیمت‌گذاری غلط در انتقال نداشته است اما استدلال می‌کنند که روش استفاده‌شده روشی مقرون‌به‌صرفه برای مهار قیمت نادرست نقل و انتقالات را ارائه می‌دهد.

¹ Xiangyuan Lu, Zhiqiao Wu

² Ludvig Wier

یاراحمدی و همکاران (۱۴۰۰) دلایل شکاف بین درآمد مشمول مالیات ابرازی و درآمد مشمول مالیات تشخیصی شرکت‌های غیرتولیدی پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران را مورد مطالعه قرار دادند. آنها با استفاده از روش‌های میدانی و کتابخانه‌ای و استفاده از آزمون همبستگی پیرسون اختلاف بین درآمد مشمول مالیات ابرازی و درآمد مشمول مالیات تشخیصی عبارتست از عدم رعایت قانون مالیات‌های مستقیم توسط مودیان، عدم رعایت استانداردهای حسابداری توسط مودیان مالیاتی، عدم وجود مستندات کافی (اعم از هزینه‌ای، معافیت‌ها و مشوق‌های مالیاتی) توسط مودیان مالیاتی، عدم اعمال و بکار بستن بخشنامه‌ها، دستورالعمل‌ها و آیین‌نامه‌های مالیاتی توسط مودیان را نشان دادند.

احدی سرکانی و قاسم پور (۱۳۹۸) ارزیابی تاثیر سیاست‌های پولی، مالی و رشد صنعت بر نوسانات شاخص رشد بازار سرمایه ایران را مورد مطالعه قرار دادند. در این مقاله به منظور بسط و توسعه مطالعات گذشته، به بررسی پیرامون سه دسته سیاست‌های پولی، مالی و توسعه صنعت بر گسترش و رشد بازار سرمایه پرداخته شده است. بدین منظور رابطه بین برخی متغیرهای کلان اقتصادی از جمله حجم نقدینگی، مالیات و شاخص تولیدات صنعتی را با شاخص کل بورس اوراق بهادار تهران طی سال‌های ۱۳۷۲ تا ۱۳۹۲ با استفاده از داده‌های فصلی مورد تحلیل قرار داده ایم. نتایج نشان داده اند که بین حجم نقدینگی و شاخص تولیدات صنعتی با شاخص کل بورس اوراق بهادار تهران رابطه معنی دار و مثبت و بین مالیات و شاخص کل بورس اوراق بهادار تهران رابطه منفی وجود دارد. بین سایر شاخص‌های به کار گرفته شده نظیر حجم معاملات و نرخ ارز با شاخص کل بورس اوراق بهادار تهران رابطه معنادار قابل ملاحظه‌ای مشاهده نشد. این نتایج حاکی از اثرات خنثی کننده دو دسته سیاست‌های پولی و مالی بر شاخص کل بورس اوراق بهادار تهران بوده و اثر شدید توسعه بخش صنعت بر شاخص بورس را تأیید می‌کند.

ابراهیمی و همکاران (۱۳۹۸) نقش منطقه‌ای استقرار اظهارنامه‌های مالیاتی در تمایل به پرداخت مالیات را در بین مودیان مالیاتی اداره امور مالیاتی شهر تهران مورد بررسی قرار دادند. پژوهش با استفاده از روش کیفی و انجام مصاحبه با صاحب‌نظران (روش دلفی) عوامل موثر بر تمایل به پرداخت مالیات (عامل اقتصادی، ساختاری، رفتاری و قوانین و مقررات) را شناسایی و در ادامه پرسشنامه محقق ساخته برای سنجش چهار عامل مذکور طراحی گردیده است. یافته‌ها حاکی از آن است که در تمامی عامل‌ها میانگین رتبه اظهارنامه‌های مستقر در مرکز تهران بالاتر بوده و این میانگین برای عامل‌های قانون، رفتاری، ساختاری و اقتصادی به ترتیب برابر ۱۶۴/۴۸، ۱۵۸/۱۵، ۱۵۹/۲ و ۱۵۴/۹۸ می‌باشد. نتایج نشان می‌دهد میانگین رتبه تمام عامل‌ها در مورد اظهارنامه‌های مالیاتی مستقر در مرکز تهران به صورت معناداری بالاتر از سایر مناطق است.

۴- روش پژوهش

تحقیق حاضر از نوع مقایسه‌ای بوده و برای آزمون فرضیه‌ها از تحلیل روند و آزمون t استفاده شده است. اطلاعات موردنیاز از سایت سازمان بورس اوراق بهادار تهران، صورت‌های مالی و یادداشت‌های همراه شرکت‌های پذیرفته شده

در بورس استخراج شده است. برای به دست آوردن داده‌های مربوط به مالیاتها نیز از گزارش‌های سازمان امور مالیاتی استفاده شده است.

۱-۴ جامعه و نمونه آماری

در این تحقیق سعی شده حداکثر بازه زمانی ممکن با توجه به محدودیت در به دست آوردن داده‌های مالیاتی در نظر گرفته شود. برای استخراج درآمدهای مالیاتی قطعی و دریافتی‌ها (درآمدهای نقدی) اطلاعات شرکت‌های بورسی و یک بازه ۱۱ ساله، بازه زمانی بین سال‌های ۱۳۸۶-۱۳۹۷ در نظر گرفته می‌شود. جامعه آماری این تحقیق شامل کلیه شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران به جز شرکت‌های سرمایه‌گذاری، لیزینگ، هلدینگ و بانک‌ها می‌باشند که تا قبل از سال ۱۳۸۰ به عضویت بورس درآمده و تا تیر ۱۳۹۹ از عضویت بورس خارج نشده باشند. نمونه آماری مورد مطالعه شامل شرکت‌هایی است که دارای ویژگی‌های زیر باشند:

- پایان سال مالی شرکت، پایان اسفندماه باشد.
 - داده‌های مورد نظر شرکت در دسترس باشد.
 - طی دوره مورد بررسی ۱۳۸۶-۱۳۹۷ تغییر سال مالی نداشته باشد
- در این تحقیق سعی شده حداکثر بازه زمانی ممکن با توجه به محدودیت در به دست آوردن داده‌های مالیاتی در نظر گرفته شود.

۲-۴ سؤال‌های پژوهش

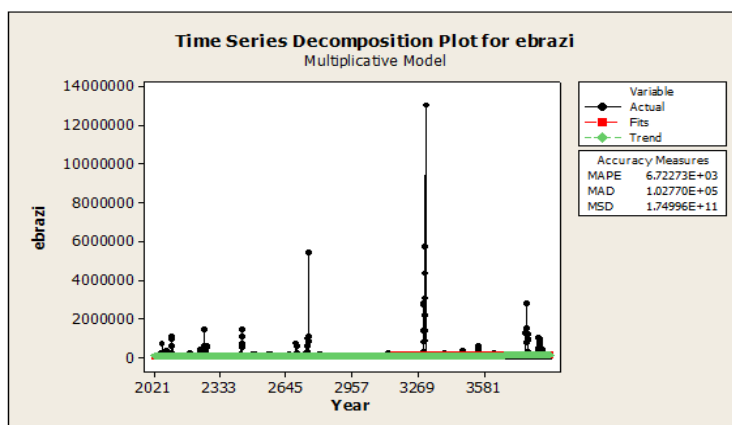
- ۱) مالیات‌های ابرازی شخصیت‌های حقوقی در سال‌های ۱۳۸۶-۱۳۹۷ چه مبلغ بوده است؟
- ۲) مالیات‌های تشخیصی شخصیت‌های حقوقی در سال‌های ۱۳۸۶-۱۳۹۷ چه مبلغ بوده است؟
- ۳) مالیات‌های قطعی شخصیت‌های حقوقی در سال‌های ۱۳۸۶-۱۳۹۷ چه مبلغ بوده است؟
- ۴) دریافتی‌ها (درآمدهای نقدی) شخصیت‌های حقوقی در سال‌های ۱۳۸۶-۱۳۹۷ چه مبلغ بوده است؟
- ۵) درآمد مالیاتی دولت ناشی از دریافتی‌ها (درآمدهای نقدی) شخصیت‌های حقوقی در سال‌های ۱۳۸۶ الی ۱۳۹۷ در مقایسه با درآمدهای مالیاتی قطعی شخصیت‌های حقوقی در سال‌های ۱۳۸۶-۱۳۹۷ چه مبلغ بوده است؟

۵- یافته‌های پژوهش

- میزان مالیات‌های ابرازی شخصیت‌های حقوقی در سال‌های ۱۳۸۶-۱۳۹۷ چه مبلغ بوده است؟

جدول ۱- میزان مالیات‌های ابرازی شخصیت‌های حقوقی

۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶
۱۹۳۲۷۶	۹۰۶۹۰	۶۹۰۰۱	۴۸۸۲۸	۷۱۹۸۱	۸۹۰۰۶	۶۵۱۸۳	۴۶۰۸۷	۴۴۰۳۶	۳۶۵۰۶	۴۶۶۶۵	۳۸۳۸۰

نمودار ۱- روند مالیات ابرازی

بر این اساس مشخص می‌گردد مالیات ابرازی از روندی صعودی و تقریباً خطی برخوردار است. خط روند گزارش شده برای مالیات ابرازی را می‌توان به صورت زیر نشان داد:

$$Y_t = 42022 + 29.8 * t$$

که همان‌طور که مشخص است ضریب زمان تأثیر قابل توجهی دارد. آماره‌های میزان دقت خط روند رسم شده نیز در ادامه گزارش شده است:

جدول ۲- اندازه‌های دقت خط روند مالیات ابرازی

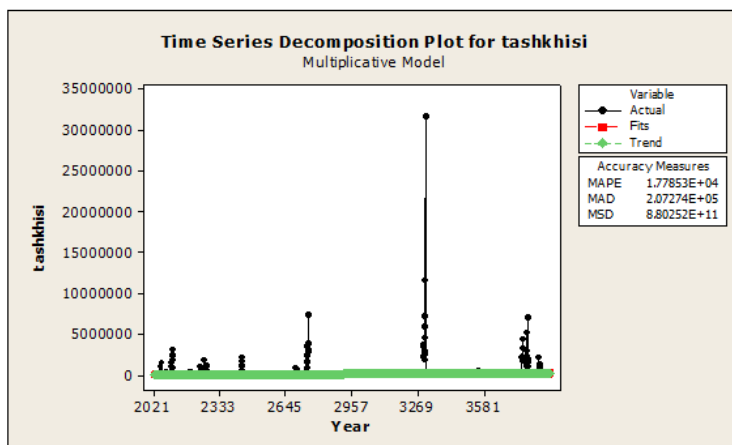
MSD	MAD	MAPE
۱.۷۹	۱.۰۱	۸.۲۲

که بر اساس آماره‌های دقت معیار (MAPE) یعنی درصد قدر مطلق میانگین خطا برابر ۰.۰۸ درصد است، در نتیجه خط روند گزارش شده تا ۰.۰۸ درصد می‌تواند خطا داشته باشد.

- شناسایی میزان مالیات‌های تشخیصی شخصیت‌های حقوقی در سال‌های ۱۳۸۶-۱۳۹۷

جدول ۳- میزان مالیات‌های تشخیصی شخصیت‌های حقوقی

۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶
۶۳۳۴۱	۲۰۹۰۰۳	۱۷۰۹۸۷	۱۳۰۲۷۱	۱۶۵۱۰۸	۱۷۵۵۸۹	۱۲۰۸۶۵	۸۲۶۵۰	۸۸۶۰۵	۶۳۶۸۱	۶۴۰۸۹	۳۹۰۳۳

نمودار ۲- روند مالیات تشخیصی

بر این اساس مشخص می‌گردد مالیات تشخیصی از روندی صعودی و تقریباً خطی برخوردار است. خط روند گزارش شده برای مالیات تشخیصی را می‌توان به صورت زیر نشان داد:

$$Y_t = 84244 + 66.2 * t$$

که همان‌طور که مشخص است ضریب زمان تأثیر قابل توجهی دارد. آماره‌های میزان دقت خط روند رسم شده نیز در ادامه گزارش شده است:

جدول ۴- اندازه‌های دقت خط روند مالیات تشخیصی

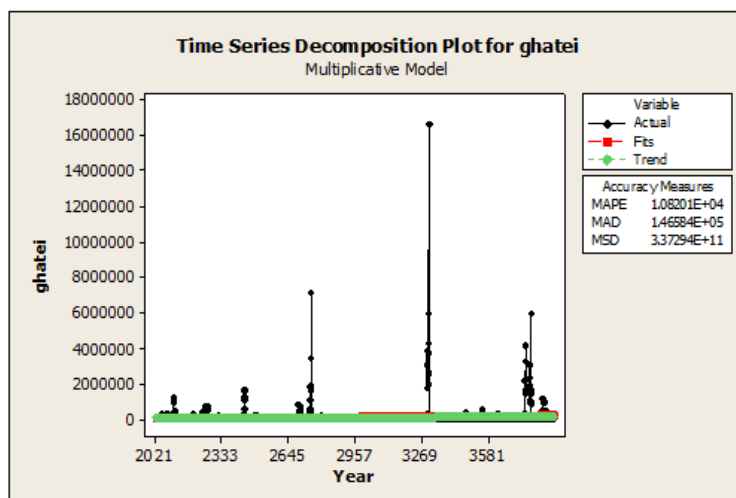
MSD	MAD	MAPE
۸.۸۹	۲.۱۹	۲.۲۷

که بر اساس آماره‌های دقت معیار (MAPE) یعنی درصد قدر مطلق میانگین خطا برابر ۰.۰۲ درصد است، در نتیجه خط روند گزارش شده تا ۰.۰۲ درصد می‌تواند خطا داشته باشد.

- شناسایی میزان مالیات‌های قطعی شخصیت‌های حقوقی در سال‌های ۱۳۸۶-۱۳۹۷

جدول ۵- میزان مالیات‌های قطعی شخصیت‌های حقوقی (میلیون ریال)

۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶
۷۱۱۹۵۵	۱۱۵۵۴۵	۱۱۲۷۵۲	۸۳۵۶۱	۱۳۱۱۴۷	۱۴۵۶۹۹	۸۶۴۹۱	۶۲۵۹۹	۶۸۶۱۵	۵۵۶۲۵	۹۸۲۳۳	۲۹۸۹

نمودار: ۳ روند مالیات قطعی

بر این اساس مشخص می‌گردد مالیات‌های قطعی از روندی صعودی و تقریباً خطی برخوردار است. خط روند گزارش شده برای مالیات قطعی را می‌توان به صورت زیر نشان داد:

$$Y_t = 47700 + 60.2 * t$$

که همان‌طور که مشخص است ضریب زمان تأثیر قابل توجهی دارد. آماره‌های میزان دقت خط روند رسم شده نیز در ادامه گزارش شده است:

جدول ۶- اندازه‌های دقت خط روند مالیات‌های قطعی

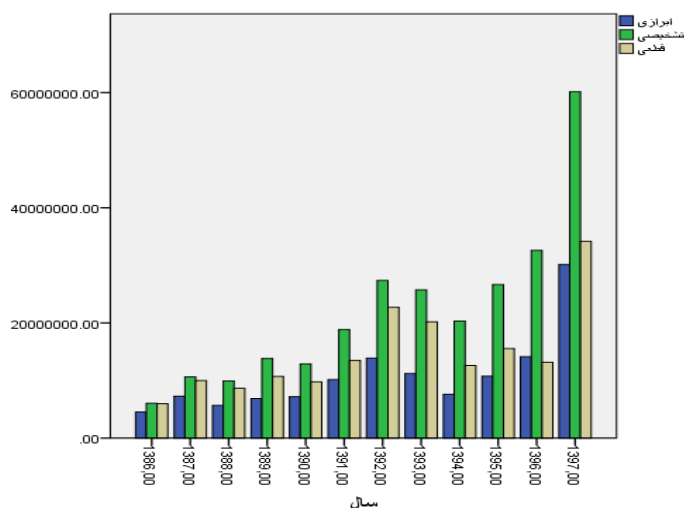
MSD	MAD	MAPE
۳.۴۱	۱.۵۳	۱.۶۶

که بر اساس آماره‌های دقت معیار (MAPE) یعنی درصد قدر مطلق میانگین خطا برابر ۰.۰۱ درصد است، در نتیجه خط روند گزارش شده تا ۰.۰۱ درصد می‌تواند خطا داشته باشد. با توجه به سؤالات ۱، ۲ و ۳ مجموع مالیات‌های ابرازی تشخیصی و قطعی شرکت‌های مورد بررسی در سال‌های مختلف به شرح زیر است.

جدول ۷- مالیات‌های ابرازی تشخیصی و قطعی (میلیون ریال)

سال	ابرازی	تشخیصی	قطعی
۱۳۸۶	۴,۵۳۹,۹۱۶	۶,۰۵۰,۱۶۴	۲۸۱,۹۸۷,۵
۱۳۸۷	۷,۲۷۹,۸۳۴	۱۰,۶۴۴,۴۳۳	۹,۹۹۷,۹۳۶
۱۳۸۸	۵,۶۹۵,۰۱۸	۹,۹۳۴,۲۷۶	۸,۶۷۷,۵۹۴
۱۳۸۹	۶,۸۶۹,۶۶۵	۱۳,۸۲۲,۲۴۳	۱۰,۷۰۳,۹۷۱
۱۳۹۰	۷,۱۸۹,۶۴۶	۱۲,۸۹۳,۵۱۸	۹,۷۶۵,۴۵۴
۱۳۹۱	۱۰,۱۶۸,۷۰۰	۱۸,۸۵۵,۰۳۷	۱۳,۴۹۲,۶۳۲
۱۳۹۲	۱۳,۸۸۴,۹۴۴	۲۷,۳۹۱,۸۹۵	۲۲,۷۲۹,۱۱۱
۱۳۹۳	۱۱,۲۲۹,۰۷۳	۲۵,۷۵۶,۹۵۳	۲۰,۱۹۶,۷۹۱
۱۳۹۴	۷,۶۱۷,۳۰۷	۲۰,۳۲۲,۳۸۷	۱۲,۶۱۷,۸۵۹
۱۳۹۵	۱۰,۷۶۴,۱۹۵	۲۶,۶۷۴,۰۰۵	۱۵,۵۵۹,۸۱۰
۱۳۹۶	۱۴,۱۴۷,۷۱۷	۳۲,۶۰۴,۵۲۰	۱۳,۱۷۲,۲۳۹
۱۳۹۷	۳۰,۱۵۱,۲۰۸	۶۰,۱۶۷,۴۳۰	۳۴,۱۷۳,۸۴۷,۰۰۰

بر این اساس مقایسه بین این سه نوع مالیات در گراف زیر نمایش داده شده است:

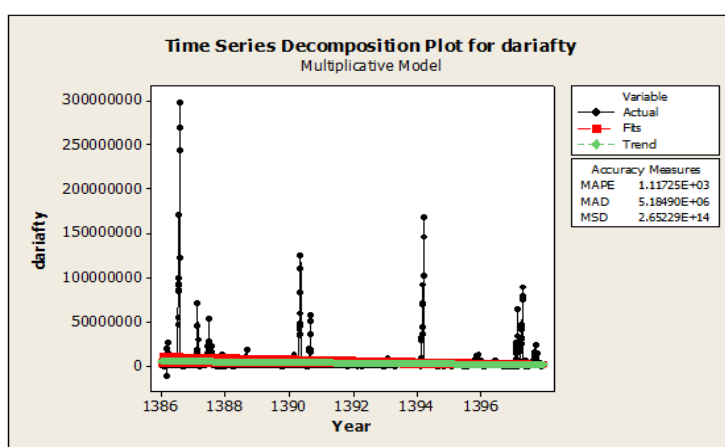
نمودار ۴- مقایسه انواع مالیات

- میزان دریافتی‌ها (درآمدهای نقدی) شخصیت‌های حقوقی در سال‌های ۱۳۸۶-۱۳۹۷
میزان دریافتی‌ها در این مطالعه بر اساس رابطه زیر به دست می‌آید:

دریافت‌های نقدی شرکت = فروش خالص - پیش دریافت اول دوره + پیش دریافت آخر دوره + حساب‌ها و اسناد دریافتی اول دوره - حساب‌ها و اسناد دریافتی آخر دوره

جدول ۸- میزان دریافتی‌ها (درآمدهای نقدی) شخصیت‌های حقوقی

۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶
۸۰۰۶۵۱۳	۷۲۴۲۴۴۲	۶۲۲۶۲۲۵	۳۵۶۶۱۱۸	۴۴۰۸۹۱۶	۲۶۴۸۷	۳۱۲۱۶۰۷	۲۴۹۸۷۳۷	۲۳۳۷۲۶۸	۱۸۸۸۳۰۶	۱۶۲۵۶۴۱	۱۵۷۵۳۸۶

نمودار ۵- روند دریافتی‌ها (درآمدهای نقدی) شخصیت‌های حقوقی

بر این اساس مشخص می‌گردد دریافتی‌ها (درآمدهای نقدی) شخصیت‌های حقوقی از روندی صعودی و تقریباً خطی برخوردار است. خط روند گزارش شده دریافتی‌ها (درآمدهای نقدی) شخصیت‌های حقوقی را می‌توان به صورت زیر نشان داد:

$$Y_t = 5798577 - 2179.53 * t$$

که همان‌طور که مشخص است ضریب زمان تأثیر قابل توجهی دارد. آماره‌های میزان دقت خط روند رسم شده نیز در ادامه گزارش شده است:

جدول ۹- اندازه‌های دقت خط روند دریافتی‌ها (درآمدهای نقدی) شخصیت‌های حقوقی

MSD	MAD	MAPE
۲.۶۵	۵.۱۸	۱.۱۱

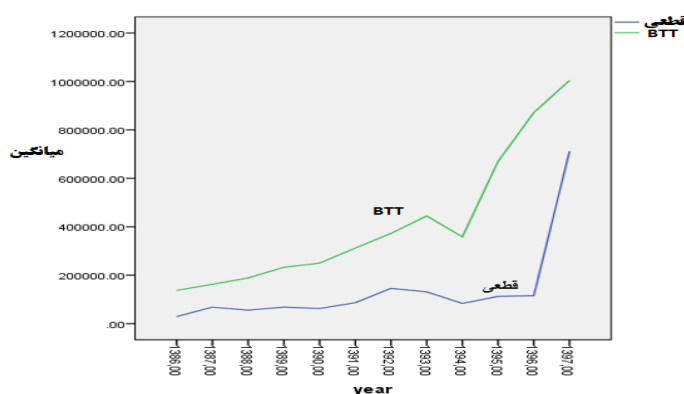
که بر اساس آماره‌های دقت معیار (MAPE) یعنی درصد قدر مطلق میانگین خطا برابر ۰.۰۱ درصد است، در نتیجه خط روند گزارش شده تا ۰.۰۱ درصد می‌تواند خطا داشته باشد.

- درآمد مالیاتی دولت ناشی از دریافتی‌ها (درآمدهای نقدی) شخصیت‌های حقوقی در سال‌های ۱۳۸۶ الی ۱۳۹۷ در مقایسه با درآمدهای مالیاتی قطعی شخصیت‌های حقوقی در سال‌های ۱۳۸۶-۱۳۹۷ چه مبلغ بوده است؟ ابتدا میزان دریافتی‌ها (درآمدهای نقدی) شخصیت‌های حقوقی که در سؤال قبل محاسبه شده است را در ۰.۰۱ ضرب می‌کنیم و بعد برای مقایسه دو متغیر از آزمون t زوجی استفاده شده است که به تفکیک سال‌های مورد مطالعه معنی‌داری تفاوت بین درآمدهای نقدی و درآمدهای مالیاتی قطعی دولت به شرح زیر است

جدول ۱۰- تفاوت نقدی و درآمدهای مالیاتی قطعی

معنی‌داری تفاوت	Sig. (2-tailed)	df	t	تفاوت مالیات بر اساس تفاوت‌های نقدی و درآمدهای مالیاتی قطعی
تائید	۰.۰۰۱	۱۵۵	۳.۳۲	۱۳۸۶
تائید	۰.۰۰۱	۱۵۵	۳.۵۲	۱۳۸۷
تائید	۰.۰۰۴	۱۵۵	۲.۹۵	۱۳۸۸
تائید	۰.۰۰۲	۱۵۵	۳.۱۸	۱۳۸۹
تائید	۰.۰۰۲	۱۵۵	۳.۱۳	۱۳۹۰
تائید	۰.۰۰۰	۱۵۵	۳.۸۶	۱۳۹۱
تائید	۰.۰۰۰	۱۵۵	۳.۹	۱۳۹۲
تائید	۰.۰۰۱	۱۵۵	۳.۳۱	۱۳۹۳
تائید	۰.۰۰۰	۱۵۵	۳.۶۱	۱۳۹۴
تائید	۰.۰۰۴	۱۵۵	۲.۸۹	۱۳۹۵
تائید	۰.۰۰۲	۱۵۵	۳.۲۳	۱۳۹۶
تائید	۰.۰۰۰	۱۵۵	۳.۷۲	۱۳۹۷

همچنین تفاوت بین مالیات قطعی و مالیات بر تراکنش‌های مالی در گراف زیر نمایش داده شده است

نمودار ۶- تفاوت مالیات بر تراکنش‌های مالی و درآمدهای مالیاتی قطعی

که نشان می‌دهد مالیات بر تراکنش‌های بانکی با نرخ یک درصد به مراتب بیش از مالیات‌های قطعی وصولی خواهد بود.

بحث و نتیجه‌گیری

بحران مالی جهانی منجر به توجه مجدد و حمایت عمومی برای معرفی معیاری برای مالیات بخش مالی شده است. همچنین در پس‌زمینه عمومی مالیات بخش مالی، برای افزایش درآمد، ضمانت سهم بخش مالی در خزانه دولت از اهمیت ویژه‌ای برخوردار بوده که در گذشته غالباً برای نجات آن در شرایط بحرانی و حتی‌الامکان برای کاهش خطر چنین بحرانی مورد استفاده قرار می‌گرفته است. اگرچه انتظار می‌رود که در ایران، شرکتها درآمد مشمول مالیات خود را طبق قوانین مالیاتی ارائه کنند و درآمد اظهار شده توسط آنان با درآمد محاسبه شده توسط مقامات مالیاتی یکسان یا نزدیک باشد اما در عمل این گونه نیست. همان‌طور که نتایج نشان داد میزان درآمد مالیات ابرازی، میزان درآمد مالیات تشخیصی و میزان درآمد مالیات قطعی سال‌های پژوهش روند رو به رشدی را نشان می‌دهد که تفاوت بین مالیات تشخیصی و قطعی به مراتب بیشتر از تفاوت بین ابرازی و قطعی است و تفاوت معنادار مالیات تشخیصی نسبت به قطعی و ابرازی بیانگر این موضوع است که مالیات‌های تشخیصی زیادی در مراحل دادرسی تعدیل می‌گردد و فرآیند وصول مالیات با تأخیر صورت می‌گیرد و هزینه‌های زیادی سازمان امور مالیاتی، در امر وصول مالیات متحمل می‌گردد. مالیات تشخیصی نادرست می‌تواند ناشی از ضعف و پیچیدگی قوانین مالیاتی، درست اجرا نشدن قوانین مالیاتی، خطای انسانی و یا استفاده مودیان از شکاف‌های قانونی جهت تعدیل مالیات باشد. اجرای مالیات بر تراکنش‌های مالی حداقل به سه دلیل جذاب‌تر از مالیات معاملاتی خاص است. اولاً، این نوع مالیات انواع خاصی از بازارها را مورد تبعیض قرار نمی‌دهد. دوم، به دلیل حجم عظیم پایه مالیات، نرخ مالیات می‌تواند بسیار ناچیز باشد و باین‌حال، دریافت مالیات بسیار قابل‌توجه باشد. سوم، چنین مالیاتی می‌تواند به‌صورت گام‌به‌گام اجرا شود تا (گروهی). همان‌طور که نتایج این پژوهش نشان داد استفاده از مالیات بر تراکنش‌های بانکی با نرخ یک درصد تغییر بسیار چشمگیری نسبت به مالیات‌های قطعی داشت و مالیات قطعی وصولی در سنوات مورد بررسی کمتر از یک درصد تراکنش بانکی (ورودی وجه نقد) شرکت‌ها می‌باشد. بنابراین مالیات بر تراکنش‌های مالی می‌تواند بعنوان ابزاری مناسب برای کاهش مشکلات مالی دولت مورد استفاده قرار گیرد.

پیشنهاد‌های پژوهش

محاسن و معایب مالیات بر تراکنش‌های بانکی به‌شدت در میان اقتصاددانان مورد بحث قرار گرفته است. در اتحادیه اروپا، برخی از کشورهای عضو اتحادیه اروپا مالیات‌های موجود خود را حفظ کرده‌اند در حالی که برخی دیگر، به‌ویژه فرانسه و ایتالیا، مالیات‌های جدیدی را معرفی کرده‌اند. برای جلوگیری از تکه‌تکه شدن بازار در اتحادیه اروپا، کمیسیون اروپا مالیات مالیات بر تراکنش‌های بانکی هماهنگ را برای همه کشورهای عضو پیشنهاد کرده است. باین‌حال، چنین تلاشی در سال ۲۰۱۲ به دلیل مخالفت برخی از کشورهای اتحادیه اروپا شکست خورد. باین‌حال،

۱۱ کشور عضو خواستند تا به منظور ایجاد یک مالیات بر تراکنش‌های مالی مشترک بر اساس پیشنهاد اصلی کمیسیون اروپا ادامه دهند. این اولین مورد افزایش همکاری در سیاست مالیاتی در اتحادیه اروپا بود. هدف پیشنهادها کمیسیون مالیاتی گسترده با چند استثنا بود. اساساً، این مالیات برای همه تراکنش‌های بانکی اعمال می‌شود، به جز بازار اولیه سهام و اوراق قرضه. نرخ‌های پیشنهادی برای معاملات اوراق بهادار ۰.۱ درصد قیمت و برای محصولات مشتقه ۰.۰۱ درصد مبلغ واقعی بود. اجرای مالیات بر تراکنش‌های بانکی نسبتاً ساده است و به شرطی که اساس آن بسیار گسترده تعریف شود، اجتناب از آن دشوار خواهد بود. این مالیات به سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت نسبت به معاملات فوق کوتاه‌مدت پاداش می‌دهد و در نتیجه بازارها را به سمت ایفای بهتر نقش‌های سنتی خود و دوری از خدمت به‌عنوان کازینوهای مالی سوق می‌دهد. نتیجه نهایی بازارهایی خواهد بود که دارایی‌ها را با دقت بیشتری قیمت‌گذاری می‌کنند و در نتیجه منابع را بهتر تخصیص می‌دهند و در عین حال کمک مناسب‌تری توسط شرکت‌های مالی به جوامعی که از آن‌ها سود می‌برند را تسهیل می‌کنند. میلر و تایگر^۱ (۲۰۲۰) بحثی را در مورد زیان‌های اجرای مالیات بر تراکنش‌های مالی در ایالات متحده مطرح کرده‌اند آن‌ها بیان می‌کنند مالیات بر تراکنش‌های مالی اصول سیاست مالیاتی صحیح - بی‌طرفی، ثبات، شفافیت و سادگی را نقض می‌کند. بی‌طرف نیست زیرا در بخش مالی تبعیض‌آمیز عمل می‌کند. مالیات بر تراکنش‌های مالی اغلب منابع درآمدی ناپایدار هستند، همان‌طور که مالیات بر تراکنش‌های مالی‌های متعدد در سایر نقاط جهان و طیف گسترده‌ای از پیش‌بینی‌های درآمدی که با تحمیل مالیات بر تراکنش‌های مالی در ایالات متحده همراه است، نشان می‌دهد. مالیات بر تراکنش‌های مالی یک مالیات شفاف نیست، زیرا این مالیات بر تولیدکنندگان، پوشش‌دهندگان، مستمری‌بگیران، مصرف‌کنندگان و سرمایه‌گذاران به روش‌های غیرمستقیم تأثیر می‌گذارد. علاوه بر این، مالیات بسیار پیچیده است و باعث اختلال قابل‌توجهی در بازارهای مالی ایالات متحده شده است. طرفداران مالیات بر تراکنش‌های مالی خاطر نشان می‌کنند که یک مالیات بر تراکنش‌های مالی با طراحی خوب منبع درآمد قابل‌توجهی خواهد بود و بار آن در درجه اول بر دوش ثروتمندان خواهد بود. با توجه به اینکه مهاجرت افراد و مؤسسات به خارج از کشور برای اجتناب از مالیات بسیار دشوار است و با توجه به نقش مرکزی بازارهای مالی ایالات متحده در اقتصاد جهانی، غیرمحمتمل است که مالیات بر تراکنش‌های مالی در ایالات متحده نتایج قابل‌مقایسه‌ای با تجربه کشورهای دیگر داشته باشد که به‌طور چشمگیری اهداف درآمدی را از دست داده‌اند. با این حال، از آنجایی که مالیات بر تراکنش‌های مالی پیشنهادی از نظر جامعیت بی‌سابقه هستند، ایالات متحده ممکن است از اجرای این نوع نسبت به کشورهای خارجی آسیب فراوانی به سلامت سیستم مالی خود ببیند. علاوه بر این، برآوردهای درآمد بالاتر برای مالیات بر تراکنش‌های مالی ایالات متحده تمایل به استفاده از مفروضات بیش‌ازحد خوش‌بینانه دارد. عدم قطعیت قابل‌توجه مرتبط با پیش‌بینی کاهش حجم معاملات به این معنی است که باید برآوردهای درآمد را با شک و تردید مشاهده کرد. تحقیقات نشان می‌دهد که یک مالیات بر تراکنش مالی تأثیر منفی بر کشف قیمت و تأثیر مبهم بر نوسانات دارد - مشخص نیست که این امر تا چه حد بر انواع مختلف شرکت‌کنندگان در بازار تأثیر می‌گذارد. یکی از تأثیرات بر سلامت بازارهای مالی، کاهش نقدینگی مالیات بر

¹ Miller and tyger

تراکنش‌های مالی است. ترکیبی از افزایش اسپرد پیشنهادها و مالیات و خود مالیات هزینه‌ها را برای سرمایه‌گذاران افزایش می‌دهد. فراتر از دلسرد کردن تجارت به‌طور کلی، مالیات بر تراکنش‌های مالی هیچ انگیزه‌ای برای فعالیت‌های مالی پرخطر ایجاد نمی‌کند و در واقع ممکن است سرمایه‌گذاران را تشویق کند تا ریسک جهت‌دار بزرگ‌تری را حفظ کنند. بسته به طرح مالیات، یک مالیات بر تراکنش مالی می‌تواند جایگزینی ابزارهای اهرمی را به‌جای اوراق بهادار پایه آن‌ها تشویق کند یا مانع از پوشش ریسک شود. مثلاً بسیار بعید است که مالیات بر تراکنش مالی کیفیت سیستم مالی ایالات‌متحده را بهبود بخشیده باشد. سناریوی مخالف که در آن مالیات بر تراکنش مالی به‌طور فاجعه‌باری به سیستم مالی آسیب می‌زند نیز بعید است. با این حال، سیاست‌گذاران باید در تصمیم‌گیری برای تصویب مالیات بر تراکنش مالی با توجه به عدم اطمینان در مورد توانایی مالیات بر تراکنش مالی برای افزایش درآمد و آسیب قابل‌توجهی که می‌تواند به سیستم مالی وارد کند، احتیاط کنند. بر اساس تحلیل‌های انجام‌شده پیشنهادها زیر برای اجرای مالیات بر تراکنش مالی در کشور به‌صورت زیر است:

- برای اجرای مالیات بر تراکنش مالی باید ابتدا آن را بپذیریم
- اخذ مالیات از تراکنش‌های بانکی (تغییر شیوه وصول مالیات از روش تعهدی به نقدی) نیازمند تدوین استانداردهای حسابداری جدید داخلی جهت درآمدهای مالیاتی است
- برای اجرای مالیات بر تراکنش مالی نیازمند تفکیک حساب‌های بانکی تجاری از غیرتجاری برای هر فعال اقتصادی هستیم
- برای اجرای مالیات بر تراکنش مالی نیازمند افتتاح حساب‌های جدید بر اساس شاخص‌های معتبر یکپارچه‌سازی شبکه بانکی هستیم
- اجرای مالیات بر تراکنش مالی ملزم به اصلاح قوانین تجارت است
- زیرساخت‌های لازم نرم‌افزاری و سخت‌افزاری باید تهیه گردد
- نظارت بانک مرکزی بر همه مؤسسات پولی و اعتباری رسمی و غیررسمی کشور با اجرای مالیات بر تراکنش مالی سهل‌تر می‌گردد.
- با اجرای مالیات بر تراکنش مالی فرصت‌های اجتناب از پرداخت مالیات، کاهش معاملات سوداگرانه، کاهش نوسانات قیمت کالاها، تسهیل در وصول مالیات، کشف فعالیت‌های اقتصادی پنهان، افزایش وصول مالیات و به‌تبع آن درآمدهای دولت، جلوگیری از پول‌شویی، جلوگیری از فرار مالیاتی راحت‌تر امکان‌پذیر خواهد بود.
- با این سیستم وصول مالیات از فردمحوری به سیستم محوری تغییر می‌یابد و از رسیدگی سلیقه‌ای مالیاتی جلوگیری می‌شود.
- شناسایی فعالان اقتصادی (مؤدیان مالیاتی) بیشتر می‌شود و فعالان اقتصادی بیشتری مشمول مالیات می‌شوند.

فهرست منابع

- * ابراهیمی سروعلیا، محمد حسن، حساس یگانه، یحیی، رجایی باغ سیایی، محمد &، غلاسوند، فرشید. (۱۳۹۸). نقش منطقه ای استقرار اظهارنامه های مالیاتی در تمایل به پرداخت مالیات (مورد مطالعه: مودیان مالیاتی اداره امور مالیاتی شهر تهران. دانش سرمایه‌گذاری، دوره ۲۹ شماره ۶، صص ۲۰۷-۲۲۴.
- * احدی سرکانی، سید یوسف، و قاسم پور، معصومه. (۱۳۹۶). ارزیابی تاثیر سیاست های پولی، مالی و رشد صنعت بر نوسانات شاخص رشد بازار سرمایه ایران. دانش سرمایه گذاری
- * حسونود، مهدی، یزدانی زازانی، محمدرضا &، گودرزی، مهناز (۱۳۹۹). شناسایی و اولویت‌بندی آسیب‌های فرایند سیاست‌گذاری مالیاتی در ایران. سیاست‌گذاری عمومی، دوره شش شماره ۱، صص ۲۴۱-۲۶۰.
- * یاراحمدی، حسین، طاهری نیا، مسعود، گیوکی، ابراهیم &، طالب نیا، قدرت اله. (۱۴۰۰). دلایل شکاف بین درآمد مشمول مالیات ابرازی و درآمد مشمول مالیات تشخیصی شرکت های غیرتولیدی پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. دانش سرمایه‌گذاری، 10(40), 707-727.
- * Acharya, V. V, Cooley, T, Rihcardson, M, Walter, I. (2011). Market Failures and Regulatory, Failures: Lessons from Past and Present Financial Crises. Asian Development Bank Institute, ADBI Working Paper Series, (264)
- * Bushee, B. J., & Noe, C. F. (2000). Corporate Disclosure Practices, Institutional Investors, and Stock Return Volatility. *Journal of Accounting Research*, 38, 171-202.
- * Coelho, M. (2016). Dodging Robin Hood: Responses to France and Italy's Financial Transaction Taxes, Job Market Paper, University of Carolina, Berkeley.
- * Constâncio, V. (2017). The future of finance and the outlook for regulation, Remarks, Vice-President of the European Central Bank, at the Financial Regulatory Outlook Conference, organised by the Centre for International Governance Innovation and Oliver Wyman, Rome, November.
- * Colin Miller and Anna Tyger. (2020). Programmer and Analyst Research Assistant" FISCAL FACT No. 690
- * Haldane, A. G. (2017). Rethinking Financial Stability, Speech, Chief Economist, Bank of England, "Rethinking Macroeconomic Policy IV" Conference, Peterson Institute for International Economics, Washington.
- * Ludvig Wier. (2020). Tax-motivated transfer mispricing in South Africa: Direct evidence using transaction data. *Journal of Public Economics* Volume 184, April 2020, 104153
- * Marco Cipriani, Antonio Guarino, Andreas Uthemann. 2022. Financial transaction taxes and the informational efficiency of financial markets: A structural estimation, *Journal of Financial Economics*, Volume 146, Issue 3
- * Morone, A., Falcone, P.M., Nuzzo, S. et al. (2020). Does a 'financial transaction tax' drive out information mirages? An experimental analysis. *J Econ Interact Coord* 15, 793-820. <https://doi.org/10.1007/s11403-019-00271-4>
- * Pekanov, Atanas and Schratzenstaller, Margit. (2019). A Global Financial Transaction Tax - Theory, Practice and Potential Revenues
- * Schafer, K. (2012), Relativism and Moral Disagreement. *South J Philos*, 50: 602-620.
- * Shiller, R. J. (2006). *Irrational Exuberance*, Second Edition, Revised & Updated, Crown Business, 2006.
- * Bushee, B., Noe, C. (2000). Corporate disclosure practices, institutional investors, and stock return volatility", *Journal of Accounting Research*, 38, 171-202.

- * Schäfer, D., Karl, M.(2012).Finanztransaktionssteuer – Ökonomische und fiskalische Effekte der Einführung einer Finanztransaktionssteuer für Deutschland“, Politikberatung kompakt, DIW Berlin, (64)
- * Solilová, V., Nerudová, D., Dobranschi, M.(2017). “Sustainability-oriented future EU funding: a financial transaction tax”, *Empirica*, 44(4), 687-731.
- * Xiangyuan Lu, Zhiqiao Wu.(2020). How taxes impact bank and trade financing for Multinational Firms. *European Journal of Operational Research* (286)1, 218-232
- * Yellen, J.(2017). Financial stability a decade after the onset of the crisis, Speech, Chair of the Board of governors of the Federal Reserve System, at the Federal Reserve Bank in Kansas City Economic Symposium “Fostering a Dynamic Global Recovery”, Jackson Hole.

The role of tax based on financial transactions in increasing government revenue

Ahmadreza Babae

PhD student, accounting department, Semnan branch, Islamic Azad University, Semnan, Iran.
babaie.ahmad@yahoo.com

Khosro FaghaniMakerani

Associate Professor of Accounting Department, Semnan Branch, Islamic Azad University, Semnan, Iran.
(corresponding author)
kh.Faghani@iau.ac.ir

Mohammad Reza Shahab

Assistant Professor, Department of Economic, Semnan Branch, Islamic Azad University, Semnan, Iran.
mrshahab38@yahoo.com

Abstract

Due to the economic problems and the government's special view on tax revenues in recent years, the discussion of changing the method of tax collection and creating an optimal method that both realizes tax revenues and solves the problems of the current tax collection method is of particular importance. This article examines the role of tax based on bank transactions in increasing government revenue. The required information is obtained from the budget deduction reports and financial statements of stock companies based on the 1872-year company- information. The trends related to Expressed tax, diagnostic tax, definitive tax are drawn and finally the difference between fixed taxes and taxes from FTT is calculated based on statistical tests and the results show that for all years the difference between fixed revenues and revenues from FTT is at significant levels and the differences are confirmed. Thus, FTT will improve tax collection and largely correct the current erosive process.

Keywords: tax, financial transaction tax, Expressed tax, diagnostic tax, definitive tax